

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Rijksuitgaven

Aan de voorzitters van de vaste Kamercommissies

Plaats en datum: Den Haag, 1 april 2025
Betreft: Behandeling jaarverantwoording over 2024
Ons kenmerk: 2025Z06176/2025D14273

Geachte voorzitters,

In deze brief adviseert de commissie voor de Rijksuitgaven u over de wijze van behandeling in uw commissie van de jaarverantwoording over 2024. De behandeltermijnen zijn op 1 april 2025 door de Kamer vastgesteld.

Advies over de behandeling van de jaarverantwoording

Op Verantwoordingsdag, woensdag 21 mei 2025, biedt de minister van Financiën de Tweede Kamer de jaarverslagen en de slotwetten over 2024 aan en overhandigt de President van de Algemene Rekenkamer de resultaten van het verantwoordingsonderzoek. Dit zijn belangrijke documenten in het licht van de controlerende taak en het budgetrecht van de Tweede Kamer. Met de aanbevelingen in deze brief wil de commissie voor de Rijksuitgaven uw commissies ondersteunen bij de behandeling van de jaarverantwoording.

Deze brief bevat een aantal voorstellen voor de voorbereiding van het Verantwoordingsdebat en voor de behandeling van de jaarverslagen in de commissies. Conform het Reglement van Orde bent u er als commissievoorzitter voor verantwoordelijk dat de behandelwijze van de verantwoordingsstukken, met inbegrip van de benoeming van rapporteurs, wordt vastgelegd in de kennisagenda van de commissie.¹

De commissie voor de Rijksuitgaven doet de vaste commissies, voortbordurend op de opmerkingen van de werkgroep Versterking functies Tweede Kamer², de volgende aanbevelingen voor de behandeling van de jaarverslagen:

- Behandeling van de jaarverslagen en de bijbehorende rapporten van de Algemene Rekenkamer zoveel mogelijk in aparte wetgevingsoverleggen (WGO's), en daarbij expliciet aandacht besteden aan het focusonderwerp en de dechargeverlening;
- Aanwijzen van rapporteurs, idealiter een lid vanuit de oppositie en een vanuit de coalitie, die namens de commissie de kwaliteit van de verantwoordingsstukken onderzoeken. Voor de uitvoering van hun taak kunnen zij een beroep doen op de commissiestaf. Commissies kunnen hierbij overwegen om het rapporteurschap voor de jaarverslagen, al dan niet in combinatie met de ontwerpbegrotingen in het najaar, meerjarig vast te leggen;
- In de controle op de kwaliteit van de verantwoordingsstukken aandacht doen besteden aan de uitkomsten van beleidsevaluaties, inclusief opvolging van aanbevelingen, in het kader

¹ Artikel 7.13, tweede lid, Reglement van Orde

² Rapport "Versterking functies Tweede Kamer. Meer dan de som der delen", bijlage bij Kamerstuk 35992, nr. 1

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.ru@tweedekamer.nl

van de uitwerking van de aangenomen motie-Van Vroonhoven/Vermeer en de brief daarover van de commissie voor de Rijksuitgaven³.

- Gebruik maken van het aanbod van de Algemene Rekenkamer om een technische briefing te verzorgen over hun rapport(en). Hierbij attenderen wij de commissies op de afspraak met de Rekenkamer dat ten minste vijf leden (inclusief voorzitter) zich voor een briefing aanmelden.

Zoals gebruikelijk zal de commissie voor de Rijksuitgaven de Kamer voor de stemming over de slotwetten per brief informeren over de uitkomsten van de behandeling van de jaarverslagen en de slotwetten. In deze brief zal de commissie de Kamer adviseren over de dechargeverlening. Ten behoeve van deze brief verzoekt de commissie voor de Rijksuitgaven om bijzonderheden bij de behandeling van de jaarverslagen en slotwetten uiterlijk donderdag 26 juni 2025 kenbaar te maken via de commissiestaf, en daarbij ook aan te geven welke risico's en aandachtspunten met het oog op een goede besteding van publiek geld naar het oordeel van de commissie bij het opstellen van de begroting van 2026 extra aandacht behoeven.

De commissie voor de Rijksuitgaven nodigt het Centraal Bureau voor de Statistiek uit om op Verantwoordingsdag (woensdag 21 mei 2025) van 13.00 uur tot 14.15 uur een openbare technische briefing te verzorgen over de Monitor Brede Welvaart en de SDG's. Gezien de brede relevantie hiervan zijn alle Kamerleden welkom bij deze technische briefing.

In de bijlage bij deze brief treft u meer achtergrondinformatie aan over de behandeling van de jaarverantwoording.

Informatie over de inbrengtermijnen voor de jaarverantwoording

Om te bevorderen dat de behandeling van de jaarverantwoording over 2024 vóór het zomerreces is afgerond, heeft de Kamer besloten tot de volgende inbrengdatum:

De Kamer heeft de uiterste termijn voor de inbreng voor het verslag (feitelijke vragen) over de slotwetten 2024 vastgesteld op woensdag 28 mei 2025, 15.00 uur. De vaste commissies wordt geadviseerd dezelfde inbrengtermijnen te hanteren voor de feitelijke vragen over de departementale jaarverslagen 2024 en de feitelijke vragen over de departementale verantwoordingsrapporten van de Algemene Rekenkamer. Aan het kabinet en de Algemene Rekenkamer is verzocht de antwoorden uiterlijk dinsdag 10 juni 2025 bij de Kamer in te dienen.

De commissie voor de Rijksuitgaven vraagt u eveneens om bij het vaststellen van data voor wetgevingsoverleggen rekening te houden met het feit dat de behandeling van de jaarverantwoording over 2024 voor het zomerreces dient te zijn afgerond.

Hoogachtend,

de voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,

J.C. Sneller

de waarnemend griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,

A.H.M. Weeber

³ [Kamerstuk 36470, nr. 6](#) resp. [Kamerstuk 31865, nr. 246](#),
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Aanbevelingen van de commissie voor de Rijksuitgaven inzake het plenaire Verantwoordingsdebat 2025 en de commissiebehandeling van de slotwetten en jaarverslagen 2024

A. Plenaire behandeling verantwoordingsstukken

De aanbieding van de verantwoordingsstukken

De formele aanbieding van de verantwoordingsstukken over de uitvoering van de rijksbegroting 2024 vindt plaats in de plenaire zaal op woensdag 21 mei 2025 om 10.15 uur. Dan biedt de minister van Financiën de slotwetten 2024, de jaarverslagen van de ministeries 2024 en het Financieel Jaarverslag Rijk 2024 met een korte toespraak aan in de plenaire vergaderzaal van de Tweede Kamer. Vervolgens zal de president van de Algemene Rekenkamer de Kamer toespreken over enkele hoofdlijnen van het verantwoordingsonderzoek van de Algemene Rekenkamer bij de jaarverslagen over 2024. Het formele aanbiedingsmoment om 10.15 uur wordt voorafgegaan door een gezamenlijk ontbijt van de Tweede Kamer met het college van de Algemene Rekenkamer en de directeur-generaal van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waartoe alle Kamerleden een uitnodiging ontvangen. Op maandag 26 mei 2025 organiseert de commissie voor de Rijksuitgaven de V-100, waartoe jaarlijks een specifieke groep burgers – dit jaar burgers die direct contact met publieke dienstverleners hebben – wordt uitgenodigd om de jaarverslagen van de ministers kritisch te bekijken en daarover vragen te formuleren. Het doel van de V-100 is om de burger rechtstreeks te betrekken bij de controlerende taak van Kamer. Commissies zijn hierover separaat geïnformeerd.⁴

Het Verantwoordingsdebat

Het Verantwoordingsdebat met de minister-president en de minister van Financiën vindt plaats op woensdag 4 juni 2025. Voor dit debat over de beleidsresultaten van het jaar 2024 worden het Financieel Jaarverslag van het Rijk van de minister van Financiën, de Staat van de Rijksverantwoording van de Algemene Rekenkamer en de Monitor Brede Welvaart en de SDG's, geagendeerd. Deze monitor wordt samengesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek en door de minister van Economische Zaken, voorzien van een kabinetsreactie, aan de Kamer gestuurd.

De Kamer heeft al uitgesproken dat het thema "Prioriteren van beleid met aandacht voor de uitvoering en arbeidsmarkt" het zogenaamde focusonderwerp voor de verantwoording over 2024 zal zijn. De minister van Financiën⁵ en de Algemene Rekenkamer⁶ hebben per brief aangegeven hoe zij in de verantwoordingsstukken aandacht zullen besteden aan de betreffende onderwerpen. Dit thema verdient bij de behandelingen van de jaarverslagen door de commissies dan ook bijzondere aandacht.

B. Commissiebehandeling verantwoordingsstukken

Wetgevingsoverleggen (WGO's)

De commissie voor de Rijksuitgaven beveelt aan om de jaarverslagen en de bijbehorende rapporten van de Algemene Rekenkamer zo veel mogelijk te behandelen in aparte wetgevingsoverleggen (WGO's), en daarbij expliciet aandacht te besteden aan het focusonderwerp (zie hierboven) en de dechargeverlening. Met het oog op een betere werking van de begrotings- en verantwoordingscyclus verzoekt de commissie voor de Rijksuitgaven commissies ook om aan het slot van het WGO, met inachtneming van eventuele toezeggingen van de bewindspersonen, vast te stellen welke risico's en aandachtspunten met het oog op een goede besteding van publiek geld naar het oordeel van de commissie bij het opstellen van de begroting van 2026 extra aandacht behoeven (zie ook onder rapporteurs).

Gebruikelijk is dat de commissies in de weken na het plenaire debat over de Voorjaarsnota hun eventuele wetgevingsoverleggen houden voor de verdere (mondelijke) behandeling van de departementale jaarverslagen. Daarbij werden (op advies van de commissie voor de Rijksuitgaven)

⁴ Kamerstuk [2025Z01162](#)

⁵ Kamerstuk [31865, nr. 260](#)

⁶ Kamerstuk [31865, nr. 258](#)

in de regel Kamerdagen benut voor het inplannen van wetgevingsoverleggen over de jaarverslagen (d.w.z. dinsdagen, woensdagen of donderdagen).

In 2025 kan deze werkwijze niet onverkort worden gevolgd. Dat hangt samen met het feit dat Verantwoordingsdag, de derde woensdag in mei, dit jaar op het laatst mogelijke moment valt (21 mei), waardoor de periode tot aan het zomerreces korter is dan in andere jaren. Feitelijk betekent dit dat na het debat over de Voorjaarsnota op woensdag 11 juni 2025 slechts drie volledige vergaderweken resteren tot de start van het zomerreces. In die periode vindt bovendien de NAVO-top plaats, die beperkingen meebrengt ten aanzien van het houden van commissieactiviteiten in de week van 23 juni. Het Presidium heeft bij brief van 13 maart 2025 de commissies immers verzocht om onder meer geen wetgevingsoverleggen in de week van de NAVO-top te plannen. Het Presidium wenst op de hoogte te worden gesteld als commissies toch besluiten tot het houden van commissieactiviteiten in die week.

Het voorgaande brengt mee dat voor het houden van wetgevingsoverleggen voor de jaarverslagen aanzienlijk minder ruimte bestaat dan in voorgaande jaren. Het is dan ook van belang dat de beschikbare dagen zo efficiënt mogelijk worden benut. De commissies zouden daarom ook de mogelijkheid in overweging moeten nemen om een wetgevingsoverleg in te plannen op een vrijdag; het is weliswaar thans niet meer gebruikelijk om op vrijdagen te vergaderen, maar het Reglement van Orde belet dat niet. Daarbij kunnen alle dagen, dus zowel de vergaderdagen (diwo-do) als de niet-vergaderdagen (ma/vri), worden gebruikt voor de behandeling van een jaarverslag.

Rapporteurs

De commissie voor de Rijksuitgaven beveelt de vaste commissies aan om de kwaliteit van de verantwoordingsstukken (informatiegehalte, inzichtelijkheid, concreetheid, afrekenbaarheid) goed te beoordelen. Met het oog op van de versterking van de begrotings- en verantwoordingscyclus en in het licht van de motie-Van Vroonhoven/Vermeer⁷ verzoekt de commissie voor de Rijksuitgaven de rapporteurs in hun controle op de kwaliteit van de verantwoordingstukken aandacht besteden aan de uitkomsten van beleidsevaluaties, inclusief opvolging van aanbevelingen, en daarbij in het bijzonder stil te staan bij de drie belangrijke risico's en aandachtspunten voor effectief en doelmatig innen en besteden van publiek geld die naar het oordeel van de rapporteurs bij het opstellen van de begroting van 2026 extra aandacht behoeven.

Voor de uitvoering van hun taak kunnen rapporteurs een beroep doen op de commissiestaf en gebruikmaken van de Handreiking rapporteurschap begrotingscyclus⁸. Rapporteurs wordt aangeraden om in ieder geval in gesprek te gaan met de Algemene Rekenkamer. Hiernaast kan ook worden overwogen om in gesprek te gaan met instanties als de Auditdienst Rijk en de directie Financieel-Economische Zaken van een departement.

Gedurende de afgelopen jaren is de aandacht in commissies voor de behandeling van verantwoordingsstukken toegenomen en benoemen de meeste commissies rapporteurs die zich namens de commissie aan deze vraagstukken wijden. Dat was ook vorig jaar het geval. Het *structureel* benoemen van rapporteurs op de begroting en de jaarverslagen is echter nog niet in alle commissies staande praktijk, zo stelde ook de werkgroep versterking functies Tweede Kamer vast:

“Van commissies mag worden verwacht dat zij actief besluiten over de benoeming van rapporteurs en dit agenderen op de procedurevergadering, waarbij ook meerjarige rapporteurschappen die zowel de begroting als de verantwoording bestrijken (al dan niet door verschillende Kamerleden vervuld) overwogen kunnen worden. Van de commissieleden mag worden verwacht dat zij bereid zijn om deze waardevolle rapporteurschappen, al dan niet bij toerbeurt, te vervullen. Zij mogen daarbij rekenen op voldoende en deskundige ambtelijke ondersteuning. De taak van rapporteurs, de onderwerpen waarop zij namens de commissie focussen en de wenselijkheid van een briefing van de Algemene Rekenkamer zouden periodiek aan de orde moeten worden gesteld. Verder kan meer uitwisseling tussen de rapporteurs van de verschillende commissies worden bevorderd, bijvoorbeeld met een gezamenlijke startbijeenkomst.”⁹

⁷ Kamerstuk [36470, nr. 6](#); zie ook [31865-246](#)

⁸ [Handreiking rapporteurschap begrotingscyclus](#)

⁹ Rapport “[Versterking functies Tweede Kamer. Meer dan de som der delen](#)”, p. 26-27, bijlage bij Kamerstuk 35992, nr. 1

Indachtig de adviezen van de werkgroep wordt u in overweging gegeven om rapporteurschappen bij het behandelen van deze brief meerjarig vast te leggen en deze, conform artikel 7.13, tweede lid, van het RvO, vast te leggen in de kennisagenda. Door als commissie per kalenderjaar dezelfde rapporteurs te benoemen op zowel de verantwoordingsstukken als de ontwerpbegroting, kunnen lessen uit voorgaande jaren nadrukkelijk worden toegepast op beleidsvoornemens die in het najaar aan de Kamer worden voorgelegd.

De commissie voor de Rijksuitgaven geeft zelf opvolging aan de aanbeveling van de werkgroep door op woensdag 28 mei 2025 van 12.30 tot 13.30 uur weer een gezamenlijke startbijeenkomst te organiseren voor verantwoordingsrapporteurs met als doel het bespreken van de grote lijnen uit de verantwoordingsstukken, de wijze waarop deze in het plenaire Verantwoordingsdebat aan de orde kunnen worden gesteld en het voorbereiden van de behandeling van de jaarverslagen in commissieverband. Verantwoordingsrapporteurs ontvangen hiervoor een aparte uitnodiging. Meer informatie over de invulling van de bijeenkomst volgt.

Technische briefings door de Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer biedt, zoals elk jaar, per jaarverslag een rapport aan met oordelen over de rechtmatigheid van de uitgaven van het afgelopen jaar en het door het ministerie gevoerde financieel beheer. Daarnaast gaat de Rekenkamer in op de kwaliteit van de beleidsinformatie in het jaarverslag. In het verantwoordingsonderzoek 2024 besteedt de Rekenkamer aandacht aan actuele thema's en risico's. Centraal thema dit jaar zijn de beleidsresultaten voor burgers en bedrijven. De onderzoeksonderwerpen zijn wonen (en zorg) voor ouderen, wonen op Caribisch Nederland, opvolging hersteloperatie Toeslagen, uitvoering slachtofferrechten, medicijntekort, beschikbaarheid en kwaliteit drinkwater, schadeherstel en structuurversterking aardgaswinning Groningen, diplomatie, effectiviteit beëindigingsregelingen landbouw en werk voor vroeggehandicapten.

Naast beleidsresultaten onderzoekt de Rekenkamer de bedrijfsvoering. Dit jaar is er rijksbreed speciale aandacht voor inkoopbeheer. Specifieke onderwerpen zijn onder meer de totstandkoming informatie renovatie Binnenhof, de herstel- en veerkrachtfaciliteit, persoonsgegevens in de strafrechtketen, ramingen in relatie tot onderuitputting en revolverende fondsen. Ook onderzoekt de Rekenkamer het informatiebeheer van het Rijk, waaronder de inzet van algoritmes bij de Belastingdienst, Toeslagen en het UWV.

Zoals ieder jaar beoordeelt de Algemene Rekenkamer ook voor 2024 de financiële en de betrouwbare totstandkoming van niet-financiële verantwoordingsinformatie van het Rijk. Specifiek voor het verantwoordingsjaar 2024 besteedt de Rekenkamer aandacht aan de totstandkoming van EMU-saldi, opvolging van de verantwoording van CO2-reductie door het Rijk en herstel en compensatie. Desgewenst kan de commissie op basis van de rapporten van de Rekenkamer besluiten om een technische briefing te vragen. In dat geval kan zij via de griffier van de commissie het verzoek doen aan de Rekenkamer een briefing te verzorgen over hun rapport(en).

Behandeling van de onderdelen op het gebied van A&M, KGG en VRO en Groningen en Inburgering

De jaarverslagen zullen de begrotingen van 2024 'spiegelen'. Dat wil zeggen dat de jaarverslagen van EZ(K), BZK en J&V naar verwachting ook zullen zien op dat wat nu onder KGG, VRO en A&M valt. Dat geldt ook voor de delen over Groningen en Inburgering, die respectievelijk van EZK naar BZK en van SZW naar J&V zijn gegaan.

Dit betekent dat de 'nieuwe c.q. ontvangende' commissies KGG, VRO, A&M, BZ en J&V werkafspraken zullen moeten maken over de behandeling van die jaarverslagen. Dat kan ertoe leiden dat wordt afgesproken dat er een afzonderlijke behandeling komt van de nu onder de verantwoordelijkheid van KGG, VRO en A&M vallende onderdelen, bijvoorbeeld in een apart wetgevingsoverleg of schriftelijk overleg.

Cursussen behandeling Verantwoordingsstukken (en Voorjaarsnota)

Voorafgaand aan de behandeling van de jaarverslagen wordt ook weer een cursus georganiseerd over de behandeling van de Verantwoordingsstukken en het lezen van een jaarverslag, dit jaar op vrijdag 23 mei. Ook goed om te weten: daarnaast worden ook weer cursussen georganiseerd over de behandeling van de Voorjaarsnota en bijbehorende begrotingen, inclusief amendementen (op dinsdag 15 april en op donderdag 15 mei). Beide cursussen worden verzorgd door medewerkers van de Dienst Analyse en Onderzoek. Zowel leden als fractiemedewerkers kunnen hieraan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.ru@tweedekamer.nl

deelnemen. De cursussen zijn ook in vorige jaren aangeboden en worden doorgaans goed bezocht. Aanmelden kan via de Tweede Kamer Academie¹⁰ op binnenplein.tweedekamer.nl.

Dechargeverlening

Het sluitstuk van de begrotingscyclus is de goedkeuring van de slotwetten en de dechargeverlening voor het gevoerde financieel beheer aan de desbetreffende ministers aan de hand van de betrokken jaarverslagen. Stemming over dechargeverlening is zoals gebruikelijk voorzien op de laatste donderdag voor het zomerreces (3 juli 2025).

De commissie voor de Rijksuitgaven adviseert de commissies om bij de behandeling van de jaarverslagen in wetgevingsoverleggen expliciet aandacht te besteden aan het focusonderwerp en aan de dechargeverlening. Zoals gebruikelijk zal de commissie voor de Rijksuitgaven de Kamer voor de stemming over de slotwetten per brief informeren over de uitkomsten van de behandeling van de jaarverslagen en de slotwetten en adviseren over de dechargeverlening. Ten behoeve van deze brief verzoekt de commissie voor de Rijksuitgaven om bijzonderheden bij de behandeling van de jaarverslagen en slotwetten uiterlijk donderdag 26 juni 2025 kenbaar te maken via de commissiestaf, en daarbij ook aan te geven welke risico's en aandachtspunten met het oog op een goede besteding van publiek geld naar het oordeel van de commissie bij het opstellen van de begroting van 2026 extra aandacht behoeven.

¹⁰ [Tweede Kamer Academie](https://www.tweedekamer.nl/academie)
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag